

Beckovy komentáře

Zákon o pozemních komunikacích

Zákon o pozemních komunikacích

Komentář

Barbora Košinárová

2. vydání

Vzor citace:

Košinárová, B. Zákon o pozemních komunikacích. Komentář. 2. vydání.
Praha: C. H. Beck, 2025, 566 s.

Bibliografické informace Národní knihovny České republiky. Národní knihovna České republiky uvádí tuto publikaci v České národní bibliografii. Podrobné bibliografické údaje jsou k dispozici na internetu na adrese <https://www.nkp.cz/>.

Komentář napsala JUDr. Barbora Košinárová, Ph.D.
Vydalo Nakladatelství C. H. Beck v Praze v roce 2025
Jungmannova 750/34, 110 00 Praha, Nové Město, beck@beck.cz
Odpovědná redaktorka Anna Kadlecová
Vydání druhé
Sazba Cadis Praha
Tisk Marten, spol. s r.o.

© Nakladatelství C. H. Beck, 2025

ISBN 978-80-7699-031-9

O autorce

JUDr. Barbora Košinárová, Ph.D. (* 1989) vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, kde absolvovala magisterské studium, poté v roce 2017 složila rigorózní zkoušku a v roce 2020 získala titul Ph.D. Ve své odborné činnosti se dlouhodobě věnuje právní úpravě pozemních komunikací, které se staly stěžejním tématem její profesní dráhy. Je autorkou prvního vydání komentáře k zákonu o pozemních komunikacích a řady dalších odborných publikací a článků. V současnosti působí jako podnikový právník pro Ředitelství silnic a dálnic ČR a jako odborný asistent v oblasti správního a obchodního práva na CEVRO Univerzitě a Ekonomické fakultě Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava.

Předmluva

Problematika pozemních komunikací patří dlouhodobě k nejvýznamnějším a zároveň nejobtížnějším oblastem veřejného práva. Přestože se s pozemními komunikacemi setkáváme každý den – využíváme je pro dojíždění do zaměstnání, přepravu zboží, rekreaci i běžný pohyb v obcích – právní rámec jejich výstavby, užívání, správy a ochrany je nesmírně složitý. Již první vydání tohoto komentáře ukázalo, že praktická aplikace zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, přináší řadu interpretačních úskalí, která vyvolávají nejistotu nejen mezi úředníky a právníky, ale také mezi vlastníky pozemků, podnikateli, samosprávami i běžnými občany.

Od doby vydání prvního komentáře došlo k významným změnám, ať již na legislativní úrovni, v judikatuře správních soudů nebo v samotné správní praxi. Změny přinesl i nový stavební zákon a související předpisy, které zasahují do problematiky liniových staveb. V neposlední řadě se dále rozšířila i judikatura, která v některých otázkách přinesla kýžené vyjasnění, v jiných však spíše nová dilemata.

Druhé vydání tak vychází z potřeby reagovat na všechny tyto vývojové posuny. Snaží se propojit legislativu, judikaturu a praktické zkušenosti silničních správních úřadů do jednoho celku, který čtenáři poskytne nejen teoretické uchopení, ale zejména praktickou oporu při řešení každodenních problémů. Zohledňuje také technické předpisy a metodické materiály, bez nichž by výklad zákona byl často neúplný.

Druhé vydání komentáře zůstává uživatelsky přístupné a je skutečným průvodcem světa pozemních komunikací, nikoli jen encyklopedickým souhrnem právních názorů. Každé ustanovení je doplněno o praktické souvislosti, upozornění na sporná místa i doporučení pro správní praxi.

I toto druhé vydání bylo psáno se záměrem, aby bylo pro čtenáře spolehlivým opěrným bodem v jejich práci, ať už působí v orgánech veřejné správy, advokacii, akademické sféře či jiné profesi spojené se silničním právem. Pokud komentář přispěje k právní jistotě, kvalitnějším

Předmluva

soudním i správním rozhodnutím a efektivnější správě pozemních komunikací, splní svůj účel.

Frýdek-Místek, září 2025

Barbora Košinárová

Obsah

O autorece.....	V
Předmluva.....	VII
Seznam použitých zkratkXV	XV
Zákon o pozemních komunikacích.....	1
Část první Základní ustanovení	1
§ 1 Předmět úpravy	1
§ 2 Pozemní komunikace a jejich rozdělení.....	5
§ 3 [Rozhodování o zařazení pozemní komunikace do kategorie]	7
§ 4 Dálnice	16
§ 5 Silnice.....	18
§ 6 Místní komunikace.....	22
§ 7 Účelová komunikace.....	26
§ 8 Průjezdni úsek dálnice a silnice	39
§ 9 [Vlastnictví pozemních komunikací].....	41
§ 9a Ředitelství silnic a dálnic s.p.....	53
§ 10 Připojování pozemních komunikací.....	60
Část druhá Silniční pozemek, součásti a příslušenství dálnic, silnic a místních komunikací	67
§ 11 Silniční pozemek.....	67
§ 12 [Součásti pozemní komunikace]	71
§ 12a [Odpovědnost silničního správního úřadu]	83
§ 13 [Příslušenství pozemní komunikace]	86
§ 14 [Součást a příslušenství průjezdního úseku pozemní komunikace]	91
§ 15 Silniční vegetace	98

Obsah

Část třetí. Výstavba dálnice, silnice, místní komunikace a veřejně přístupné účelové komunikace.....	104
§ 16 Územní, stavební a společné územní a stavební řízení...	104
§ 17 [Veřejně prospěšný charakter pozemních komunikací]..	107
§ 18 Zrušení dálnice, silnice nebo místní komunikace	114
Část čtvrtá Převedení výkonu některých práv a povinností státu v souvislosti s výstavbou, provozováním a údržbou dálnice	118
§ 18a [Koncesionář].....	118
§ 18b [Úhrada na základě koncesionářské smlouvy].....	121
§ 18c Ministerstvo dopravy jako smluvní strana	122
§ 18d [Závazky z koncesionářské smlouvy]	123
§ 18e Obsah koncesionářské smlouvy	125
§ 18f [Oddělené účtování nákladů, tržeb a výnosů]	128
Část pátá Bezpečnost pozemních komunikací transevropské silniční sítě	130
§ 18g Posouzení stavby a její dokumentace.....	130
§ 18h Auditor bezpečnosti pozemních komunikací.....	137
§ 18i Odborná způsobilost	138
§ 18j Povinnosti auditora bezpečnosti pozemních komunikací.....	141
§ 18k Odnětí povolení auditora bezpečnosti pozemních komunikací.....	144
§ 18l Akreditace k poskytování školení.....	146
§ 18m Prohlídka pozemní komunikace.....	148
§ 18n Podrobné prohlídky, plánování nápravných opatření a jejich provádění	151
Část šestá Užívání pozemních komunikací.....	156
§ 19 Obecné užívání.....	156
§ 19a Dočasný zákaz stání nebo zastavení silničních vozidel	164
§ 19b Odstranění silničního vozidla vlastníkem pozemní komunikace	169
§ 19c Odstranění vraku vlastníkem pozemní komunikace	177
§ 19d Odstranění silničního vozidla z pozemní komunikace ..	181
§ 19e Odstranění zaniklého silničního vozidla z pozemní komunikace	188

§ 20	[Zpoplatnění pozemní komunikace]	189
§ 20a	Osvobození od zpoplatnění	191
§ 21	[Vymezení časového poplatku]	194
§ 21a	Úhrada časového poplatku	199
§ 21b	Zaznamenávání osvobození vozidel od časového zpoplatnění	203
§ 21c	Evidence vozidel v systému časového zpoplatnění	207
§ 22	[Úhrada mýtného]	210
§ 22a	Provoz systému elektronického mýtného	216
§ 22b	Evropská služba elektronického mýtného	217
§ 22c	Práva a povinnosti provozovatele systému elektronického mýtného	220
§ 22d	Oprávnění k poskytování evropské služby elektronického mýtného	230
§ 22e	Povinnosti poskytovatele elektronického mýtného	235
§ 22f	Odnětí oprávnění k poskytování evropské služby elektronického mýtného	240
§ 22g	[Poskytování evropské služby elektronického mýtného]	242
§ 22h	[Řešení sporů]	248
§ 22i	[Povinnosti provozovatele vozidla v systému elektronického mýtného]	251
§ 22j	[Povinnosti řidiče vozidla v systému elektronického mýtného]	254
§ 22k	[Vymáhání dlužného mýtného]	257
§ 23	[Zpoplatnění obecného užívání místních komunikací na území obce]	258
§ 24	Omezení obecného užívání uzavírkami a objížďkami	264
§ 24a	Omezení vjezdu některých vozidel	284
§ 24b	Rozšíření obecného užívání	289
§ 25	Zvláštní užívání	295
§ 25a	Zvláštní užívání dálnic, silnic a místních komunikací nadměrnými vozidly	318
§ 26	[Sjízdnost a schůdnost]	326
§ 27	[Odpovědnost za škodu]	334
§ 28	[Závady ve sjízdnosti nebo schůdnosti]	358
§ 29	Pevné překážky	365
§ 29a	[Centrální evidence pozemních komunikací]	378

Část sedmá Ochrana pozemních komunikací a jejich styk s okolím.....	381
§ 30 [Silniční ochranné pásmo]	381
§ 31 [Zřízení a provozování reklamního zařízení]	386
§ 32 [Omezení v silničních ochranných pásmech]	397
§ 33 [Zákazy v silničním ochranném pásmu]	398
§ 34 [Oprávnění vlastníka nebo správce pozemní komunikace]	400
§ 35 Ochrana dálnice, silnice a místní komunikace	403
§ 36 Styk dálnice, silnice a místní komunikace s vedeními a s okolím	413
§ 37 Styk s dráhami	422
§ 37a Rušení přejezdů	430
§ 38 Používání dálnice, silnice a místní komunikace při velkých stavbách	433
§ 38a [Kontrolní vážení a měření]	438
§ 38b [Nízkorychlostní kontrolní vážení]	448
§ 38c [Nadměrné rozměry vozidla nebo jeho celková hmotnost]	452
§ 38d [Vysokorychlostní kontrolní vážení]	456
§ 39 Mimořádné změny dopravního významu	459
Část osmá Inteligentní dopravní systém	463
§ 39a [Soubor elektronických, technických, programových a jiných nástrojů]	463
Část devátá Státní správa a státní dozor	470
§ 40 Výkon státní správy	470
§ 41 Státní dozor	483
§ 41a <i>zrušeno</i>	488
§ 41b [Využívání základních registrů obcí]	488
§ 42a Přestupky fyzických osob	490
§ 42b Přestupky právnických a podnikajících fyzických osob	497
§ 43 Společná ustanovení k § 42a a 42b	501
§ 43a Vybírání kaucí	503
§ 43b Zabránění v jízdě	509
§ 43c Vracení a započtení kaucí	517
§ 43d Informační formulář	519

Část desátá Závěrečná ustanovení.....	522
§ 44 Společná ustanovení.....	522
§ 44a Výkon přenesené působnosti	524
§ 44b Obec jako účastník řízení.....	524
§ 45 Přechodná ustanovení	526
§ 46 Zmocňovací ustanovení	528
§ 47 Zrušovací ustanovení	531
§ 48 Účinnost	532
Seznam souvisejících českých technických norem.....	534
Seznam souvisejících technických podmínek	
ministerstva dopravy	538
Seznam citované literatury.....	545

Seznam použitých zkratek

1. Právní předpisy

CenZ	zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů
DrahZ	zákon č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů
InSVS	zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
InsZ	zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
IZS	zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
KatZ	zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů
KŘ	zákon č. 255/2012 Sb., kontrolní řád, ve znění pozdějších předpisů
KZř	zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
LPS	usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky
MajČR	zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použitých zkratk

MajVyrC	zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
MístPop	zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
nařízení vlády o bezpečnostních požadavcích na tunely	nařízení vlády č. 264/2009 Sb., o bezpečnostních požadavcích na tunely pozemních komunikací delší než 500 metrů, ve znění pozdějších předpisů
nařízení vlády o výši časových poplatků a sazeb mýtného	nařízení vlády č. 240/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 240/2014 Sb., o výši časových poplatků, sazeb mýtného, slevy na mýtném a o postupu při uplatnění slevy na mýtném
ObčZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ObčZ 1964	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
OcMaj	zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
OdpŠk	zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů
OchPřKr	zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
OZř	zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
PrhZ	zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů
PozKom	zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
PozKomV	vyhláška č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použitých zkratk

ProvPoz	zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
ProvPozV	vyhláška č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
ProvVoz	zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů
PřesZ	zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů
RegSml	zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů
SFDIZ	zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
ShrZ	zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů
SprP	zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
SpŘ	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
StavZ	zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
SvInf	zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použitých zkratk

TechPVýr	zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
TechZpV	vyhláška č. 341/2014 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
TOPO	zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů
TrZ	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Úst	ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava české republiky, ve znění pozdějších předpisů
UVDI	zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů
VniPl	zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů
VodCstV	vyhláška č. 222/1995 Sb., o vodních cestách, plavebním provozu v přístavech, společné havárii a dopravě nebezpečných věcí, ve znění pozdějších předpisů
vyhláška o časovém poplatku	vyhláška č. 480/2020 Sb., o užívání pozemních komunikací zpoplatněných časovým poplatkem, ve znění pozdějších předpisů
vyhláška o hmotnostech, rozměrech a spojitelnosti vozidel	vyhláška č. 209/2018 Sb., o hmotnostech, rozměrech a spojitelnosti vozidel, ve znění pozdějších předpisů
vyhláška o užívání pozemních komunikací zpoplatněných mýtným	vyhláška č. 470/2012 Sb., o užívání pozemních komunikací zpoplatněných mýtným

VyvlZ	zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů
zákon o výrobcích s ukončenou životností	zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností, ve znění pozdějších předpisů
ZOK	zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů
ZVZ	zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.
ZZR	zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů
ŽZ	zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

2. Soudy

NSS	Nejvyšší správní soud
NS	Nejvyšší soud
OS	okresní soud
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie
ÚS	Ústavní soud

3. Ostatní zkratky

BIM	informační model stavby, který slouží jako databáze údajů o stavbě po celou dobu jeho životního cyklu od návrhu po odstranění (název pochází z anglického „ <i>Building Information Modeling/Management</i> “)
EETS	Evropská služba elektronického mýtného
FO	fyzická osoba
HZS	Hasičský záchranný sbor České republiky
ITS	inteligentní dopravní systém (název pochází z anglického „ <i>Intelligent Transportation System</i> “)
PO	právnícká osoba

PPP	projekty zahrnující spolupráci soukromého a veřejného sektoru (název pochází z anglického „ <i>Public Private Partnership</i> “)
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic České republiky
SSÚ	silniční správní úřad
SSZ	světelné signalizační zařízení
VOP	Veřejný ochránce práv
VPÚK	veřejně přístupná účelová komunikace

§ 22a Provoz systému elektronického mýtného

(1) Provoz systému elektronického mýtného a výběr mýtného zajišťuje Ministerstvo dopravy. Ministerstvo dopravy může pověřit provozem systému elektronického mýtného a výběrem mýtného organizaci zřízenou Ministerstvem dopravy nebo právnickou osobu, u níž funkci zakladatele vykonává jménem státu Ministerstvo dopravy, (dále jen „provozovatel systému elektronického mýtného“) na základě souhlasu vlády.

(2) Ministerstvo dopravy a provozovatel systému elektronického mýtného spolupracují při provozování systému a výběru elektronického mýtného s Policií České republiky. Za tím účelem vytvoří provozovatel systému elektronického mýtného především na síti dálnic organizační a technické předpoklady pro dohled na bezpečnost a plynulost silničního provozu, monitorování a vyhodnocování dopravní situace.

(3) Technické podmínky systému elektronického mýtného stanoví prováděcí právní předpis.

Obsah výkladu

- I. Provoz systému elektronického mýtného (K odst. 1) 1–2
- II. Spolupráce při provozování systému elektronického mýtného (K odst. 2 a 3) 3–5

I. Provoz systému elektronického mýtného (K odst. 1)

- 1 Zákon stanoví, že provoz systému elektronického mýtného primárně zajišťuje ministerstvo dopravy. To však může touto činností pověřit jiný subjekt – organizaci zřízenou ministerstvem dopravy nebo právnickou osobu, u níž funkci zakladatele vykonává jménem státu ministerstvo dopravy. K převodu takových kompetencí je však nutný souhlas vlády, který má formu usnesení vlády.
- 2 Pověřeným provozovatelem systému elektronického mýtného je v současnosti státní příspěvková organizace Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD). Fakticky je však ŘSD pouhým správcem, přičemž faktické fungování a provozování systému elektronického mýtného zajišťuje soukromý subjekt vybraný postupem podle ZVZ. Ke dni 11. 4. 2018 vyhlásilo Ministerstvo dopravy České republiky vítězem veřejné soutěže konsorcium společností CzechToll, s.r.o., a SkyToll, a.s. Jeho předchůdcem byla společnost Kapsch, a.s.

II. Spolupráce při provozování systému elektronického mýtného (K odst. 2 a 3)

Systém elektronického mýtného musí po technické stránce vyhovovat nárokům kladeným na takové systémy ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (ES) 2004/52 o interoperabilitě systémů elektronického silničního mýtného ve Společenství. Úkolem ministerstva dopravy a ŘSD je vytvořit předpoklady pro to, aby elektronický systém mýtného efektivně a účelně fungoval. Co se týče spolupráce s Policií České republiky, pak se jedná o povinnost vybudovat bezpečnou infrastrukturu pro výběr mýtného (výběrčí a kontrolní portály), ale také o vybudování a údržbu vyhovujících míst, kde provádějí orgány Policie České republiky a Celní správy České republiky mobilní kontrolu výběru mýtného a funkčnosti zařízení a kde mohou za tím účelem bezpečně zastavovat kontrolovaná vozidla.

Systém elektronického mýtného tedy není pouze nástrojem pro výběr poplatků, ale též zdrojem dat pro monitoring dopravy. Portály systému mýtného vybavené kamerami a detektory poskytují údaje o hustotě dopravy, kategoriích projíždějících vozidel, porušování dopravních pravidel (například zákazy vjezdu nákladních vozidel). Tato data jsou využívána integrovaným systémem řízení dopravy (zejména na dálniční síti) a slouží pro operativní rozhodování Policie ČR, ale i pro strategické plánování správy sítě (např. SFDI).

Technické parametry výběru mýtného podrobněji upravuje vyhláška č. 470/2012 Sb., o užívání pozemních komunikací zpoplatněných mýtným.

§ 22b Evropská služba elektronického mýtného

(1) Evropská služba elektronického mýtného je souborem činností a služeb, které umožňují snadnou propojitelnost systémů elektronického mýtného alespoň ve čtyřech členských státech Evropské unie a nepřetržité užívání zpoplatněných pozemních komunikací vozidlem ve všech systémech elektronického mýtného v těchto státech při využití jediného elektronického zařízení bez nutnosti přizpůsobovat jeho nastavení jednotlivým systémům elektronického mýtného a za podmínky souhrnné úhrady mýtného osobě, která poskytuje evropskou službu elektronického mýtného a elektronické zařízení vydala.

(2) Poskytovat evropskou službu elektronického mýtného může právnická osoba, která je usazena v České republice a bylo jí k této činnosti uděleno Ministerstvem dopravy oprávnění, nebo právnická osoba, které bylo toto oprávnění uděleno příslušným orgánem jiného členského státu Evropské unie (dále jen „poskytovatel evropského mýtného“). Hodlá-li poskytovatel evropského mýtného poskytovat evropskou službu elektronického mýtného v České republice, musí k tomu mít uzavřenu smlouvu o poskytování evropské služby elektronického mýtného s provozovatelem systému elektronického mýtného.

(3) Provozovatel vozidla v systému elektronického mýtného hradí mýtné za užití zpoplatněné pozemní komunikace vozidlem v systému elektronického mýtného, pokud má uzavřenu smlouvu o poskytování evropské služby elektronického mýtného s poskytovatelem evropského mýtného, tomuto poskytovateli.

1 Evropská služba elektronického mýtného (EETS – *European Electronic Toll Service*) představuje souhrn technických a smluvních opatření, jejichž cílem je **umožnit interoperabilní výběr mýtného v různých členských státech EU pomocí jediné palubní jednotky (OBU) a prostřednictvím jediného poskytovatele služby**. Zákonná regulace odpovídá Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/520 ze dne 19. března 2019 o interoperabilitě elektronických systémů pro výběr mýtného a usnadnění přeshraniční výměny informací týkajících se nezaplacení silničních poplatků v Unii.

2 Ustanovení vymezuje EETS jako službu, která:

- umožňuje užívání zpoplatněných komunikací alespoň ve čtyřech členských státech EU,
- zajišťuje technickou interoperabilitu, tj. užití jednotného elektronického zařízení kompatibilního s různými národními systémy elektronického mýtného,
- umožňuje smluvní a platební centralizaci, tedy aby byl uživatel zpoplatněných komunikací povinen hradit mýtné výlučně svému poskytovateli EETS, který následně zajišťuje redistribuci mezi jednotlivé členské státy. V ČR je možné používat jednotku vydanou poskytovatelem EETS místo palubního zařízení vydávaného národním provozovatelem (CzechToll). Není přitom nutné uzavírat smlouvu s tímto provozovatelem, protože veškeré platební a provozní vztahy spravuje EETS poskytovatel.

EETS je služba postavená na komplexní kompatibilitě technických parametrů (palubní jednotky, datové standardy, komunikace s mytnými portály) a současně na sjednoceném přístupu k uživateli, který má díky EETS **pouze jednu smlouvu** s jedním poskytovatelem služby; **jedno elektronické zařízení a jedno vyúčtování** za mytné platby za všechny navštívené státy. 3

Na území České republiky může působit jako poskytovatel služby EETS: 4

- **právníká osoba usazená v ČR**, které bylo uděleno oprávnění Ministerstvem dopravy, nebo
- **právníká osoba z jiného členského státu EU**, která má k této činnosti oprávnění vydané příslušným orgánem tohoto státu (tzv. *cross-border access*).

Smyslem je **zajistit plnou přeshraniční interoperabilitu**: poskytovatel, který je oprávněn k činnosti např. v Německu nebo Francii, může na základě notifikace a smluvního vztahu poskytovat EETS i v ČR, aniž by zde zakládal novou entitu nebo získával nové národní oprávnění. 5

Subjekty usazené v ČR musí získat oprávnění prostřednictvím řízení vedeného Ministerstvem dopravy podle § 22c. Získání oprávnění je podmíněno splněním požadavků stanovených: 6

- zákonem o pozemních komunikacích,
- prováděcím předpisem,
- a přímo aplikovatelnou unijní legislativou – **směrnice (EU) 2019/520**, která stanoví jednotné **minimální požadavky na poskytovatele EETS**, například technická způsobilost (palubní jednotky, IT infrastruktura), ekonomická způsobilost (záruky, pojištění), způsobilost k přenosu a ochraně dat, smluvní schopnost uzavírat dohody se správci systémů mytného.

Aby mohl poskytovatel EETS reálně působit na území ČR, je nutné, aby **uzavřel smlouvu** o poskytování evropské služby elektronického mytného s provozovatelem národního systému elektronického mytného (v současnosti CzechToll s.r.o.). Tato smlouva upravuje zejména přístup k technickému rozhraní systému, výměnu a formát dat (účelové zprávy, záznamy o průjezdech, fakturace), ověřování a validaci palubních jednotek, reporting a spolupráci při kontrolách a pravidla vypořádání finančních toků. Bez uzavření této smlouvy nemůže poskytovatel EETS fakticky poskytovat službu v ČR, přestože má oprávnění vydané v jiném státě. Smlouva tak plní funkci **nezbytné provozní licence** 7

a zajišťuje **technickou a provozní integraci** poskytovatele do českého systému. Smlouva o poskytování EETS je právně **soukromoprávním smluvním závazkem** mezi dvěma subjekty – poskytovatelem EETS a provozovatelem mýtného systému. Právní rámec této smlouvy je však **silně ovlivněn veřejnoprávní regulací**:

- 8 **Uživatel (provozovatel vozidla) hradí mýtné výhradně poskytovateli EETS**, s nímž má uzavřenou smlouvu o poskytování této služby. Provozovatel vozidla tedy není v přímém smluvním vztahu s provozovatelem národního systému elektronického mýtného (např. CzechToll v ČR), ale pouze se „svým“ poskytovatelem EETS.
- 9 Subjektem povinným k úhradě mýtného je i nadále **provozovatel vozidla v systému elektronického mýtného**, tedy osoba, která je uvedena jako provozovatel v registru vozidel, nebo která fakticky nese odpovědnost za provoz vozidla, a to dle pravidel stanovených v § 22i a § 42b zákona. Využívá-li vozidlo **EETS řešení**, platí mýtné **svému EETS poskytovateli**, nikoli přímo národnímu systému. **Tímto dochází k tzv. přenesené inkasní povinnosti** – EETS poskytovatel je zodpovědný za výběr mýtného a jeho následný převod příslušným orgánům (v ČR např. SFDI).
- 10 Poskytovatel evropského mýtného tedy vystupuje v pozici **smluvního ho partnera vůči uživateli**, ale současně plní funkci inkasního agenta a zprostředkovatele komunikace s národním systémem elektronického mýtného. Odpovídá za vystavení souhrnného daňového dokladu uživateli, sběr a přenos údajů o průjezdech zpoplatněnými úseky a platby do příslušných národních systémů dle uzavřených smluv.

§ 22c Práva a povinnosti provozovatele systému elektronického mýtného

- (1) Provozovatel systému elektronického mýtného je povinen
- a) určit druhy elektronických zařízení, které lze evidovat v systému elektronického mýtného, a umožnit použití elektronických zařízení splňujících požadavky podle § 22g odst. 1 poskytnutých poskytovatelem evropského mýtného, nejde-li o elektronické zařízení, které je evidováno jako zablokované nebo nefunkční,
 - b) vést evidenci údajů pro účely provozování systému elektronického mýtného (dále jen „evidence údajů o mýtném“),
 - c) určit emisní třídu CO² vozidla v systému elektronického mýtného a zapsat ji v evidenci údajů o mýtném,

- d) zajistit bezplatné poskytnutí elektronického zařízení každému provozovateli vozidla v systému elektronického mýtného nebo jím zmocněné osobě¹¹, která o to požádá, pokud nebylo elektronické zařízení poskytnuto poskytovatelem evropského mýtného,
- e) zajistit výběr mýtného od provozovatele vozidla v systému elektronického mýtného nebo od jím zmocněné osoby¹¹, nejedná-li se o případ podle písmene e),
- f) zajistit výběr mýtného od provozovatele vozidla v systému elektronického mýtného nebo od jím zmocněné osoby¹¹, nejedná-li se o případ podle písmene g),
- g) vydat v elektronické podobě provozovateli vozidla v systému elektronického mýtného nebo jím zmocněné osobě doklad, v němž jsou uvedeny alespoň emisní třída CO² vozidla v systému elektronického mýtného, celkově vyúčtované mýtné, část mýtného ukládaná za účelem dosažení návratnosti nákladů podle § 22 odst. 1 písm. a) a část mýtného ukládaná za účelem dosažení návratnosti nákladů podle § 22 odst. 1 písm. b); to neplatí,
 - 1. uvede-li provozovatel vozidla v systému elektronického mýtného nebo jím zmocněná osoba, že vydání dokladu nepožaduje, nebo
 - 2. jde-li o vozidlo v systému elektronického mýtného, ohledně kterého uzavřel provozovatel tohoto vozidla smlouvu s poskytovatelem evropského mýtného podle § 22b odst. 3, a jehož elektronické zařízení není evidováno jako zablokované,
- h) zajistit výběr souhrnného mýtného, jež vzniklo užitím zpoplatněných pozemních komunikací vozidly v systému elektronického mýtného, ohledně kterých uzavřeli provozovatelé těchto vozidel smlouvu s poskytovatelem evropského mýtného podle § 22b odst. 3, s výjimkou vozidel, jejichž elektronické zařízení je evidováno jako zablokované, a to na základě výkazu o mýtném, které poskytovatel evropského mýtného předkládá provozovateli systému elektronického mýtného, ve lhůtách a podle podmínek stanovených ve smlouvě podle písmene i),
- i) zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup prohlášení o systému elektronického mýtného podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁴¹, v němž stanoví podmínky přístupu poskytovatelů evropského mýtného do jím provozovaného systému elektronického mýtného,
- j) uzavřít s poskytovatelem evropského mýtného smlouvu o poskytování evropské služby elektronického mýtného v rámci systému